

Nguyễn Du

Lời: Vương Trọng

Tranh: Văn Minh

Dành cho thiếu nhi

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Đêm 23 tháng 11 năm 1765, tính theo âm lịch, tại phường Bích Câu, kinh thành Thăng Long, bà Trần Thị Tần, phu nhân Tể tướng Nguyễn Nghiễm sinh hạ một bé trai khôi ngô, tuấn tú. Giai thoại kể rằng khi cậu bé cất tiếng khóc chào đời thì căn phòng bỗng sáng rực lên bởi có một ngôi sao từ đỉnh trời sà xuống sát tận mái nhà. Mọi người hết sức ngạc nhiên, Tể tướng Nguyễn Nghiễm ngẩng nhìn về phía ngôi sao sa rồi cúi nhìn cậu con trai thứ bảy của mình mới chào đời, mặt mày trở nên rạng rỡ. Ông đặt tên cho con là Du, với hi vọng con lớn lên ngao du đây đó, hiểu rộng, biết nhiều để làm được việc lớn có ích cho đời.

Khi mới biết nói, Nguyễn Du là đứa trẻ thông minh, hiếu động, luôn đặt câu hỏi về các sự việc cậu nghe thấy. Cậu hỏi mẹ rằng, vì sao giọng nói của cha và anh Khản không giống giọng nói của mẹ và nhiều người khác? Bà Tần trả lời rằng, vì cha và anh Khản quê ở trấn Nghệ An⁽¹⁾ xa xôi, còn quê mẹ ở Bắc Ninh gần đây. Ở nước ta mỗi vùng quê có một giọng nói khác nhau, nhưng tất cả đều là con Lạc, cháu Hồng, chung một bọc trứng Âu Cơ mà ra cả! Từ đó, ngoài giọng nói bẩm sinh giống mẹ, Nguyễn Du học được giọng nói và một số từ của cha, để khi trò chuyện với cha hoặc anh Khản, cậu đem ra dùng, làm cho mẹ vui cười thích thú.

(1) Thời Nguyễn Du chưa có tên tỉnh Hà Tĩnh. Mãi tới năm 1831, năm Minh Mệnh thứ 12, khi Nguyễn Du mất đã 11 năm, tỉnh Hà Tĩnh mới được thành lập. Thời đó Nghi Xuân cũng như các huyện khác của Hà Tĩnh ngày nay đều thuộc trấn Nghệ An.

Là cậu ấm sinh ra trong nhung lụa, thường được gọi là cậu Chiêu Bảy (vì là con thứ bảy của Tể tướng Nguyễn Nhiễm), nhưng Nguyễn Du không thích ra vào cung vua, phủ chúa, mà lại thích về quê ngoại ở Từ Sơn - Bắc Ninh xem người nông dân trồng dâu, gặt lúa, dỡ khoai và cậu học tiếng nói của họ.